

Prima instanță: Judecătoria Hâncești sediul Central - jud. N. Berbec

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău - jud. M. Guzun, L. Pruteanu, V. Buhnaci

Dosarul nr. 3rh-40/19

Î N C H E I E R E

29 iunie 2020

mun. Chișinău

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ,
Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componența

Președintele completului, judecătorul

Maria Guzun

Judecătorii

Grigore Dașchevici și Vladislav Clima

Grefier

Georgeta Pahomi

examinând admisibilitatea cererii de revizuire declarată de Endter Ion împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 august 2018, emise în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Catan Gheorghe, Buză Vasile, Buhnă Petru, Rachiu Valerii, Straton Ilie și Straton Simion împotriva Consiliului comunei Cărpineni, Primăriei comunei Cărpineni și a lui Ion Endter cu privire la contestarea actului administrativ și anularea contractelor de vânzare-cumpărare,-

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ,-

c o n s t a t ă :

La 21 martie 2016, Catan Gheorghe, Buză Vasile, Buhnă Petru, Rachiu Valerii, Straton Ilie și Straton Simion au depus în Judecătoria Hâncești cerere de chemare în judecată, care a fost concretizată sub aspectul obiectului material și a subiecților pasivi, formulată împotriva Consiliului comunei Cărpineni și Primăria comunei Cărpineni cu privire la anularea deciziei Consiliului local Cărpineni nr. 03/07 din 25 iulie 2006 privind aprobarea procesului-verbal al licitației, anularea contractelor de vânzare-cumpărare nr. 2471 și 2472 din 18 august 2006, încheiate între Primăria comunei Cărpineni și Endter Ion, repunerea părților în situația anterioară și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Hâncești (sediul Central) din 14 septembrie 2016, acțiunea depusă de Catan Gheorghe, Buză Vasile, Buhnă Petru, Rachiu Valerii, Straton Ilie și Straton Simion a fost admisă. S-a anulat decizia Consiliului comunal Cărpineni, raionul Hâncești nr. 03/07 din 25 iulie 2006, prin care s-a considerat valabilă decizia Consiliului local Cărpineni nr. 04/07 din 07 iulie 2005 cu privire la vânzarea la licitație

a unor terenuri din fondul de rezervă din comuna Cărpineni. S-au anulat contractele de vânzare-cumpărare a terenurilor cu suprafața de 20,5998 ha și suprafața de 20,1969 ha, încheiate între Primăria comunei Cărpineni și Ion Endter la 18 august 2006, cu repunerea părților în poziția inițială. S-a încasat în mod solidar de la Consiliul local Cărpineni și Endter Ion în beneficiul reclamanților Catan Gheorghe, Buză Vasile, Buhnă Petru, Rachiu Valerii, Straton Ilie și Straton Simion suma de 5 315 lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017, s-a admis apelul declarat de Endter Ion, s-a casat hotărârea Judecătoriei Hâncești din 14 septembrie 2016, cu trimiterea cauzei la rejudicare.

La rejudicarea cauzei în fond, prin hotărârea Judecătoriei Hâncești (sediul Central) din 23 aprilie 2018, cererea de chemare în judecată depusă de Catan Gheorghe, Buză Vasile, Buhnă Petru, Rachiu Valerii, Straton Ilie și Straton Simion, a fost respinsă ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 august 2018, s-a admis apelul declarat de Catan Gheorghe, Buză Vasile, Buhnă Petru, Rachiu Valerii, Straton Ilie și Straton Simion, s-a casat hotărârea Judecătoriei Hâncești (sediul Central) din 23 aprilie 2018, cu adoptarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată depusă de Catan Gheorghe, Buză Vasile, Buhnă Petru, Rachiu Valerii, Straton Ilie și Straton Simion a fost admisă. S-a anulat decizia Consiliului comunal Cărpineni nr. 03/07 din 25 iulie 2006, prin care s-a considerat valabilă decizia Consiliului comunal Cărpineni nr. 04/07 din 07 iulie 2005 cu privire la vânzarea la licitație a unor terenuri din fondul de rezervă din comuna Cărpineni. S-au anulat contractele de vânzare-cumpărare a terenurilor cu suprafața de 20,5998 ha și suprafața de 20,1969 ha, încheiate între Primăria Cărpineni și Ion Endter la 18 august 2006, cu repunerea părților în poziția inițială. S-a încasat din contul Primăriei Cărpineni în beneficiul lui Endter Ion suma de 177 800 lei. S-a restituit terenul cu suprafața de 20,1969 ha și 20,5998 ha în proprietatea Consiliului local Cărpineni. S-a încasat în mod solidar de la Consiliul comunal Cărpineni și Ion Endter în beneficiul lui Catan Gheorghe, Buză Vasile, Buhnă Petru, Rachiu Valerii, Straton Ilie și Straton Simion suma de 5 315 lei, cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea acțiunii.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 13 martie 2019, recursul declarat de Ion Endter a fost declarat inadmisibil.

În data de 30 octombrie 2019, Endter Ion a depus cerere de revizuire împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 august 2018, considerând existența temeiurilor prevăzute de art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă.

În susținerea cererii de revizuire s-a invocat precum că, ulterior pronunțării deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 august 2018, Endter Ion a aflat despre anularea ordonanței de refuz în pornirea urmăririi penale din 17 octombrie 2011, emisă de Procurorul în Procuratura Anticorupție Ruslan Botnaru.

Astfel, a menționat că, la 22 iulie 2019, Endter Ion a depus plângere împotriva ordonanței de refuz în urmărirea penală din 17 octombrie 2011, iar prin ordonanța din 31 iulie 2019, a fost dispusă anularea ordonanței respective.

A arătat că, urmare a anulării ordonanței de refuz în pornirea urmăririi penale, a fost desființată unica probă care constata presupusa falsificare a actelor administrative în baza cărora au fost încheiate contractele de vânzare-cumpărare a terenurilor de 20,1969 ha și 20,5998 ha, între Primăria comunal Cărpineni și Endter Ion.

A indicat că, o altă circumstanță devenită cunoscută revizuentului după pronunțarea deciziei supuse revizuirii, este că nu toți preținșii reclamanți au manifestat efectiv voința în cunoștință de cauză la formularea cererii prealabile către Consiliul comunal Cărpineni din 14 august 2018.

În dezvoltarea acestui argument de revizuire, s-a susținut că, Catan Gheorghe a declarat în scris că, la 01 februarie 2016, de el s-a apropiat un locuitor al comunei Cărpineni și l-a rugat să semneze un document pentru ca să fie iaz în sat, comunicând totodată că nu a avut intenția de a-l acționa în judecată pe Endter Ion, fiind indus în eroare. Circumstanțe similare ar fi comunicat și Buză Vasile.

Revizuentul a insistat, că a treia circumstanță esențială care a devenit cunoscută după pronunțarea deciziei supuse revizuirii, este faptul că pe adresa de corespondență indicată de pretinsul grup de reclamanți, nu domiciliază nici unul dintre reclamanți, dar alte persoane.

A susținut că, circumstanță relatată referitor la faptul că pe adresa indicată în cererea de chemare în judecată nu locuiesc reclamanții, se confirmă prin răspunsul Agenției Servicii Publice nr. 02-211257 din 08 septembrie 2019.

La 19 iulie 2018, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Codul administrativ, act legislativ publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 17 august 2018, nr.309-320.

Potrivit art. 257 alin. (1) Codul administrativ, actul legislativ a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 258 alin. (3) Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate pînă la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare pînă la intrarea în vigoare a prezentului cod. Preverile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Potrivit art. 195 Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169– 171.

În conformitate cu dispozițiile art. 452 alin. (1) și (1¹) Codul de procedură civilă, instanța examinează cererea de revizuire în ședință publică în conformitate cu normele de examinare a cererii de chemare în judecată. Dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a considerat oportună examinarea cererii de revizuire fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei și orei ședinței pe pagina web a instanței judecătorești, or este inoportună invitarea participanților la proces, întrucât argumentele expuse în cererea de revizuire au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței controlul actului judecătoresc contestat.

Mai mult, se reține că nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, mutatis mutandis, cauza *Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda*,

hotărârea din 19 aprilie 2007, § 72 – 75, cauza *Eriksson vs Suedia*, hotărârea din 12 aprilie 2012, § 66, 72, cauza *Põnkä 8 vs Estonia*, hotărârea din 08 noiembrie 2016, § 33 – 34)

Verificând temeiurile invocate în cererea de revizuire în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil consideră cererea de revizuire admisibilă, urmând a fi admisă, din următoarele considerente.

Potrivit art. 446 Cod de procedură civilă, pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile, și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol. Încheierile de încetare a procesului conform art. 265 lit. c) și d), precum și cele prin care se respinge acțiunea ca fiind tardivă conform art. 186¹ pot fi supuse revizuirii. Încheierile judecătorești care nu se referă la fondul cauzei, precum și deciziile emise în privința acestora nu se supun revizuirii. În aceste cazuri, încheierile de inadmisibilitate a revizuirii nu se supun nici unei căi de atac.

Conform art. 448 Codul de procedură civilă, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri sau încheieri rămase irevocabilă prin neatacare se soluționează de instanța care s-a pronunțat asupra fondului. Cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută, modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o nouă hotărâre.

În conformitate cu dispozițiile art. 451 alin. (1) și (2) Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447 (părțile), indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă. Cererea de revizuire se depune la instanța competentă prevăzută la art. 448.

Potrivit dispozițiilor art. 452 alin. (2) Codul de procedură civilă, debaterile sânt limitate la admisibilitatea revizuirii și la faptele pe care se întemeiază.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de admitere a cererii de revizuire și de casare a hotărârii sau deciziei supuse revizuirii.

Astfel, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău reține că, decizia din 14 august 2018 a Curții de Apel Chișinău, este act judecătoresc pasibil revizuirii, iar Curtea de Apel Chișinău este instanța competentă să judece cererea de revizuire, or s-a pronunțat la 14 august 2018 în sensul menținerii casării hotărârii Judecătoriei Hâncești (sediul Central) din 23 aprilie 2018.

Este cert și faptul că, Endter Ion este subiect de sesizare, or, a invocat în susținerea cererii de revizuire circumstanțe care nu au fost cunoscute și nici nu putea fi cunoscute la soluționarea anterioară a apelului.

Respectiv, instanța de apel urmează a se expune asupra admisibilității revizuirii și asupra faptelor pe care se întemeiază.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează că esența revizuirii presupune redeschiderea procedurilor judiciare asupra unei cauze civile, care a fost soluționată printr-un act judecătoresc irevocabil. Revizuirea nu presupune rejudecarea cauzei în mod implicit, ci examinarea faptelor invocate drept

temei al revizuirii sub aspectul admisibilității lor or în caz contrar, s-ar admite o ingerință în securitatea raportului juridic.

Revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente, prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată.

Drept temeiuri pentru revizuirea unei hotărâri irevocabile, de către legislator sunt definite cele conținute în art. 449 Cod de procedură civilă, și ele sunt indicate exhaustiv.

Pornind de la aceste cerințe, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ relevă că revizuirea poate fi declarată doar pentru temeiurile strict prevăzute de lege (art. 449 Codul de procedură civilă), aceasta constituind o condiție de declarare a revizuirii, pentru alte temeiuri, soluția ce s-ar impune, este respingerea cererii ca inadmisibilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ civil reține că, în situația invocării temeiului de revizuire prevăzut de art. 449 lit. b) Codul de procedură civilă, este important ca circumstanțele sau faptele date, existente obiectiv până la data pronunțării hotărârii, să fie confirmate prin prezentarea unor probe concludente și pertinente, să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată, să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească devine irevocabilă.

Drept circumstanțe nou-descoperite pot fi definite acele fapte juridice (obiect al probațiunii) care duc la apariția, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile, care au o importanță esențială pentru soluționarea justă a cauzei civile, totodată, având putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată, care nu au fost cunoscute revizuentului anterior, dar existau până la momentul pronunțării hotărârii, care să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă, și dacă revizuentul dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Drept elemente de fapt, vor constitui, în conformitate cu art. 117 alin. (2) Codul de procedură civilă, explicațiile părților și ale altor persoane interesate în soluționarea pricinii, depozițiile martorilor, înscrisuri, probe materiale, înregistrări audio-video, concluziile experților. Obiect al probațiunii, pot fi circumstanțele importante, atât în sens material, cât și în sens procesual.

Endter Ion în cererea de revizuire înaintată a încadrat faptele invocate în temeiul prevăzut de art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, care stabilesc că revizuirea se declară în cazul în care: au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ constată că faptele prezumate de Endter Ion, drept temei de revizuire, se încadrează în temeiurile prevăzute de lit. b) a art. 449 Codul de procedură civilă.

Completul specializat în examinarea acțiunilor de contencios administrativ constată că, soluția supusă revizuirii, a fost justificată *inter alia* pe faptul că, prin ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale întocmită la 17 octombrie 2011, de către Procurorul în Procuratura Anticorupție, s-a refuzat în începerea urmăririi penale în privința

factorilor de decizie a Primăriei s. Cărpineni, deoarece, a intervenit termenul de prescripție, circumstanță care exclude urmărirea penală.

Concomitent, Completul specializat în examinarea acțiunilor de contencios administrativ subliniază că, soluția dispusă prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 august 2018, s-a axat în mare parte pe ordonanța Procuraturii Anticorupție din 17 octombrie 2011, instanța susținând că faptele expuse în această ordonanță sunt incidente fondului cauzei.

Din înscrisurile cauzei se desprinde, că prin procurorul în Procuratura Anticorupție, Ruslan Botnaru din 17 octombrie 2011, s-a dispus refuzul în începerea urmăririi penale cu privire la acțiunile ilegale ale factorilor de decizie ai Primăriei comunei Cărpineni, raionul Hâncești, de falsificare a proceselor-verbale cu privire la rezultatele licitației din 23 septembrie 2005 și a deciziilor Consiliului cu privire la valabilitatea procesului-verbal al licitației, din motivul că a intervenit termenul de prescripție pentru tragere la răspundere penală a persoanelor în baza art. 332 Codul Penal.

Nefiind de acord cu ordonanța respectivă, la 22 iulie 2019, avocatul Iulia Popov care acționa în interesele lui Endter Ion a depus la Procuratura Anticorupție plângere în ordinea art. 299¹ din Codul de procedură penală, prin care a solicitat anularea ordonanței procurorului în Procuratura Anticorupție, Ruslan Botnaru din 17 octombrie 2011.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ atestă că, prin ordonanța Procurorului, adjunct-interimar al procurorului-șef al Procuraturii Anticorupție, Andrian Popenco din 31 iulie 2019, s-a admis plângerea avocatului Iulia Popov în interesele lui Ion Endter, s-a anulat ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție, Ruslan Botnaru din 17 octombrie 2011 de refuz în pornirea urmăririi penale, cu reluarea examinării procesului penal.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, soluția dispusă prin ordonanța enunțată, este de natură să influențeze soluția judecătorească expusă în decizia din 14 august 2018 a Curții de Apel Chișinău, și constituie, circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, în timpul judecării anterioare a cauzei, adică, temei de revizuire a deciziei menționate.

Or, soluția judecătorească irevocabilă supusă revizuirii, a fost întemeiată *inter alia* pe ordonanța respectivă, instanța de apel motivându-și soluția pe constatările expuse în ordonanța procurorului în Procuratura Anticorupție, Ruslan Botnaru din 17 octombrie 2011.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră că, circumstanța respectivă se încadrează în temeiul de revizuire stabilit la art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, iar revizuentul, având în susținere prevederile legale menționate cât și dispoziția art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, dispune de dreptul de a depune cererea de revizuire în cauză, care se impune a fi admisă cu casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 august 2018, cu dispunerea rejudecării cauzei în ordine de apel, conform apelului declarat de Catan Gheorghe, Buză Vasile, Buhnă Petru, Rachiu Valerii, Straton Ilie și Straton Simion împotriva hotărârii Judecătoriei Hâncești (sediul Central) din 14 august 2018.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține, că soluția de admitere a cererii de revizuire depusă de Endter Ion, este conformă Convenției Europene a Drepturilor Omului, or, faptele expuse în cererea de revizuire reprezintă fapte ce nu au fost cunoscute la judecarea anterioară a cauzei, dar sunt de natură să influențeze soluția supusă revizuirii.

Din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ va admite cererea de revizuire depusă de Endter Ion, cu dispunerea rejudecării cauzei în ordine de apel, conform apelului declarat de Catan Gheorghe, Buză Vasile, Buhnă Petru, Rachiu Valerii, Straton Ilie și Straton Simion împotriva hotărârii Judecătoriei Hâncești (sediul Central) din 14 august 2018.

În conformitate cu art. art. 195, 258 Codul Administrativ, art. art. 449 lit. b), 453 alin. (1) lit. b), 269-270 Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d i s p u n e :

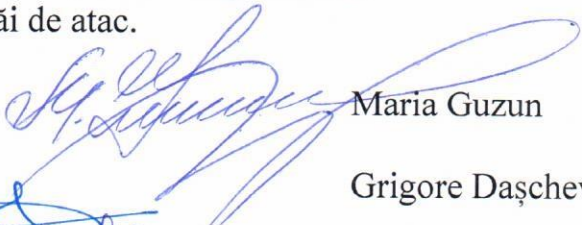
Se admite cererea de revizuire declarată de Endter Ion.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 14 august 2018, emisă la cererea de chemare în judecată înaintată de Catan Gheorghe, Buză Vasile, Buhnă Petru, Rachiu Valerii, Straton Ilie și Straton Simion împotriva Consiliului comunei Cărpineni, Primăriei comunei Cărpineni și a lui Ion Endter cu privire la contestarea actului administrativ și anularea contractelor de vânzare-cumpărare, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău în ordine de apel, conform apelului declarat de Catan Gheorghe, Buză Vasile, Buhnă Petru, Rachiu Valerii, Straton Ilie și Straton Simion împotriva hotărârii Judecătoriei Hâncești (sediul Central) din 14 august 2018.

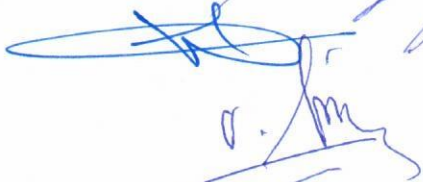
Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

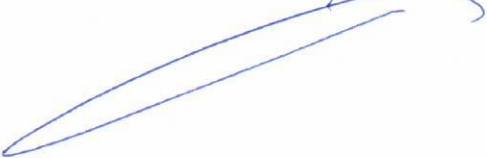
Judecătorii

Maria Guzun

Grigore Dașchevici

Vladislav Clima